

Flere skilsmissebørn beder selv myndigheder gribe ind i konflikter

Barnets initiativret har eksisteret siden 2007. Siden da har i alt 197 børn gjort brug af den til og med august i år. Foto: Mads Claus Rasmussen/Ritzau Scanpix

4. oktober 2019, kl. 21:00, opdateret 8. oktober, kl. 10:54
Af Mathias Sonne Mencke

Der er sket en markant stigning i antallet af børn, der selv kontakter myndighederne for at få ændret samværsordning med forældrene. Det er en naturlig følge af en udvikling, hvor børns rettigheder vægtes højere, mener ekspert

Aldrig har så mange skilsmissebørn taget initiativ til at få ændret i blandt andet samvær med deres forældre. Det viser en opgørelse fra Familieretshuset, som Kristeligt Dagblad har fået aktindsigt i.

Udviklingen kan ifølge eksperter skyldes indførelsen af det nye familieretlige system, der trådte i kraft den 1. april i år. De nye regler betyder, at Statsforvaltningen er lukket og erstattet af det såkaldte Familieretshuset, der ifølge daværende social- og børneminister Mai Mercado (K) i højere grad skal "tage højde for børnenes behov" ved skilsmisser.

Fokusset på "børnenes behov" indebærer blandt andet, at der i Familieretshuset er blevet oprettet en særlig børneenhed, der skal føre samtaler med børn, der ønsker at gøre brug af deres såkaldte initiativret og eksempelvis ændre deres samværsordning, deres bopæl, eller hvem som har forældremyndigheden.

Kirsten Rosenkilde er kontorchef på forældreansvarsområdet i Familieretshuset i Aabenraa og Odense. Det er blandt andet hendes afdeling, der står for at indkalde forældre til en samtale, hvis deres børn har gjort brug af initiativretten.

”Vi oplever, at flere og flere børn henvender sig på baggrund af barnets initiativret, og vi ved faktisk ikke, hvad den reelle baggrund for stigningen er. Måske er det, fordi vi har fået et nyt familieretligt system, der i højere grad fokuserer på, at børn skal inddrages,” siger hun.

Barnets initiativret har eksisteret siden 2007. Rettigheden betyder kort fortalt, at et barn i alderen 10 til 17 år kan kontakte Familieretshuset eller Børns Vilkår og bede om hjælp til at få ændret sin skilsmisseordning. Derefter skal Familieretshuset så indkalde forældrene til et møde.

I årets tre første måneder, da skilsmissesager stadig hørte under Statsforvaltningen, gjorde 33 børn brug af denne initiativret. I de følgende fem måneder, efter at Familieretshuset blev oprettet, er tallet femdoblet, så der har været mere end én henvendelse dagligt. Således har i alt 197 børn gjort brug af deres initiativret til og med august i år.

Selvom 2019 endnu ikke er slut, er det højere end noget andet år siden ordningens indførelse i 2007.

Tallet overrasker Mai Heide Ottosen, seniorforsker ved Vive – Det Nationale Forsknings- og Analysecenter for Velfærd.

”Knap 200 sager lyder af rimelig meget, og det overrasker mig egentlig. Det må skyldes, at der er kommet yderligere fokus på børnenes rolle og mening i forhold til skilsmisser med den nye skilsmisselov,” siger hun.

Seniorforskeren var i sin tid en del af det lovforberedende udvalg, der foreslog at indføre barnets initiativret. Hun forklarer, at ordningen er tænkt som en ventil for børn, der eksempelvis ønsker kontakt med en forælder, de har mistet kontakten til, aldrig har mødt samt for børn, som er kommet i klemme i fastlåste skilsmissekonflikter.

For lektor ved det juridiske fakultet på Aalborg Universitet Hanne Hartoft, der i årevis har beskæftiget sig med børns retsstilling ved skilsmisser, afspejler den stigende brug af barnets initiativret en samfundsudvikling:

”Problemet for børnene har tidligere været, at der har hersket enighed om, at for eksempel samvær og bopælspligt var et spørgsmål, som de voksne skulle tage sig af for at ’beskytte’ børnene. Det er dette beskyttelsesperspektiv, som børnene i årevis har haft svært ved at trænge igennem, men som i højere grad ser ud til at lykkes nu,” siger hun og fortsætter:

”I dag ser vi i højere grad barnet i et rettighedsperspektiv, og i den bevægelse er det værd at bemærke, at tallene tyder på, at flere børn benytter sig af initiativretten. Det bekræfter, at børn har en mening og forventer, at den også bliver tillagt betydning.”

I Børns Vilkår vejleder man børn, der ringer eller skriver til Børne- Telefonen, i at bruge deres initiativret. Her mener juridisk seniorrådgiver Ingrid Hartelius Dall, at samfundet for længe har forsømt at oplyse om barnets initiativret som en ”redningskrans” for skilsmissebørn, der mistrives.

”Tidligere har skilsmisser handlet om forældrenes ret til barnet. Det syn er efterhånden vendt på hovedet. I dag handler det mere om barnets ret til sine forældre. Denne udvikling er barnets initiativret et eksempel på, og det er en god udvikling,” siger hun.